

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
 s e s framställning till Ålands landsting
nr 25/1953. med förslag till landskapslag angående tempo-
 rär reglering av särskilda landskapet Ålands
 understöd och andra förpliktelser.

I riket har Regeringen till Riksdagen ingivit en proposition
 om temporär reglering av statens understöd och andra förpliktelser.
 På grund av den svåra situation, vari statshushållningen befinner
 sig, har Regeringen ansett sig nödsakad att i förslaget till bud-
 get för 1954 föreslå många inskränkningar i anslagen av under-
 stödsnatur. Då understödsutgifterna till största delen grunda
 sig på lag, har Regeringen föreslagit en sådan ändring av gällande
 lagstiftning, att anslagen för utgifter av detta slag under åren
 1954-1956 kunna i statsförslaget efter behov nedskäras. Det har
 ansetts ändamålsenligt att sammanföra ändringarna i ett enhetligt
 lägförslag. Skulle förslaget till rikslag bli antaget i före-
 slagen eller ev. ändrad lydelse - är det med avseende å kompensa-
 tionen av landskapets utgifter nödvändigt att motsvarande land-
 skapslagstiftning förefinnes. Då det ännu är ovisst, vilket inne-
 håll den föreslagna rikslagen kommer att få, om den nu överhuvudta-

get blir antagen, har landskapsstyrelsen låtit uppgöra sådant förslag till landskapslagstiftning att, om rikslag i ämnet antages, skall rikslagen gälla i landskapet beträffande de landskapslagar vilkas motsvarighet i rikslagstiftningen beröras av ifrågavarande nya rikslag. Landskapsstyrelsen skall dock besluta om beviljande av sådant understöd, varom statsrådet enligt rikslagen äger besluta och rikslagens stadgande om statsförslaget skall gälla landskapsinkomst- och utgiftsstat. Bestämmelserna om inskränkning skall ej gälla sådana understöd och förpliktelser för 1953 eller tidigare år, som skola presteras i enlighet med de stadganden, vilka voro gällande före den 1 januari 1954. Rikslagens bestämmelser skall gälla i landskapet till dess Landstinget i lagstiftningsväg anslutande bestämmelser.

För att klargöra vilka lagar i riket, som skulle beröras av denna temporära lagstiftningen bifogas denna framställning avskrift av Regeringens proposition till Riksdagen.

Hänvisande till förestående får landskapsstyrelsen vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående temporär reglering av särskilda landskapet Ålands under-

Avskrift.

L a g

om temporär reglering av vissa statens understöd och andra förpliktelser.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Utan hinder av vad i gällande lagstiftning är stadgat om nedan nämnda statens understöd och andra förpliktelser, skola under åren 1954-1956 för inkomst- och utgiftsstatens bringande i jämvikt på dessa understöd och förpliktelser tillämpas vad i denna lag är stadgat.

2 §.

I lagen den 9 mars 1951 om allmän läkarvård (141/51) avsedda statsunderstöd för upprätthållande av läkartjänst tillkommer endast sådana landskommuner och sammanslutningar av kommuner, som äro belägna i avlägsna trakter med gles och mindrebemedlad befolkning eller ha dåliga kommunikationer, och endast så länge deras ekonomiska bärkraft är väsentligt svagare än kommunernas i landet i genomsnitt. Statsunderstödet utgår med endast två tredjedelar av det belopp, som enligt lag minst skall erläggas åt kommunalläkare i grundlön, samt fulla beloppet av honom lagligen tillkommande ålderstillägg ävensom två tredjedelar av penni värdet av kommunalläkare enligt lag tillkommande naturaförmåner. Om beviljande av statsunderstöd beslutar statsrådet.

Stads-, köpings- och kommunalläkares pensioner erläggas fortfarande av statens medel.

3 §.

I lagen den 31 mars 1944 om kommunala barnmorskor (223/44) avsedda årliga statsunderstöd för avlönande av kommunala barnmorskor och i lagen av samma dag om kommunala hälsosystrar (220/44) avsedda årliga statsunderstöd för avlönande av kommunala hälsosystrar samt i lagen den 2 juni 1950 om kommunala hemvårdarinnor (272/50) avsedda statsunderstöd för avlönande av kommunala hemvårdarinnor tillkommer endast landskommuner, som äro belägna i avlägsna trakter med gles och mindrebemedlad befolkning eller ha dåliga kommunikationer, och endast så länge deras ekonomiska bärkraft är väsentligt svagare än kommunernas i landet i genomsnitt. Om beviljande av understöd beslutar statsrådet.

4 §.

I lagen den 31 mars 1944 om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård (224/44) avsedda statsunderstöd för byråläkarens arvode och resekostnader samt inredning, utrustning och underhåll av byrån tillkommer endast landskommuner, som äro belägna i avlägsna trakter med gles och mindrebemedlad befolkning eller ha dåliga kommunikationer, och endast så länge deras ekonomiska bärkraft är väsentligt svagare än kommunernas

i landet i genomsnitt.

Av sammanslutningar eller enskilda inrättade och upprätthållna rådgivningsbyråer kunna erhålla understöd endast om de äro belägna inom kommuner, som enligt 1 mom. äro berättigade till statsunderstöd.

Om beviljande av statsunderstöd beslutar statsrådet.

Annan än enligt 1 mom. till statsunderstöd berättigad kommun, som med anledning av att av sammanslutning eller enskild inrättad och upprätthållen byrå för mödra- och barnavård finnes inom kommunen, är befriad från att inrätta kommunal byrå, är pliktig att åt den av sammanslutningen eller den enskilda personen inrättade och upprätthållna rådgivningsbyrån erlægga understöd, motsvarande i ovan i 1 mom. nämnda la. avsett understöd.

5 §.

I sinnessjuklagen den 2 maj 1952 (187/52) avsedda årliga statsbidrag tilldelas till klass A hörande kommunala vårdanstalter för underhålls- och driftkostnaderna per vård dag, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 30-40 procent av medeltalet av de godtagbara verkliga underhålls- och driftkostnaderna för alla central-sinnessjukhus samt för de årliga kostnaderna för familjevård likaså efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 30-40 procent av beloppet av de godtagbara verkliga kostnaderna.

Till klass B hörande vårdanstalter för sinnessjuka tillkommer intet statsbidrag för deras underhålls- och driftkostnader.

Statsbidrag lämnas icke till kostnaderna för inrättande av sinnessjukvårdsdistriktens vårdbyråer, ej heller för byråernas underhålls- och driftkostnader.

6 §.

I tuberkuloslagen den 3 september 1948 (649/48) avsedda statsunderstöd för centralsanatoriernas årliga underhålls- och driftkostnader utgår per vård dag med ett belopp, som, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, motsvarar 30-40 procent av medeltalet av de godtagbara verkliga kostnaderna för alla centralsanatorier.

Statsunderstödet för tuberkulosbyråernas inom tuberkulosdistrikten grundläggningsskostnader utgår, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar enligt 30-40 procent av kostnaderna, och för tuberkulosbyråernas underhålls- och driftkostnader, likaså efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 30-40 procent av de godtagbara faktiska kostnaderna.

7 §.

I lagen den 14 juni 1951 om statsunderstöd åt vårdanstalter för fallandesjuka (367/51) avsedda statsunderstöd för underhålls- och drift -

-3-

kostnader tilldelas kommunala och privata vårdanstalter, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 30-40 procent av de godtagbara verkliga kostnaderna.

8 §.

I lagen den 6 juli 1945 om byggande på landsbygden (683/45) avsedda statsbidrag för bestridande av utgifterna för byggnadsnämndernas verksamhet erlägges icke.

9 §.

För ändamål som avses i lagen den 20 april 1928 om folkbibliotek (131/28), må kommunerna tilldelas statsunderstöd endast i den mån medel härför anvisas i statsförslaget. Om beviljande av statsunderstöd beslutar statsrådet.

10 §.

I lagen den 26 maj 1939 om tekniska läroanstalter (153/39), lagen av samma dag om yrkesundervisningsanstalter (154/39) och den likaså samma dag givna lagen om handelsläroanstalter (155/39) avsedda årliga statsunderstöd tilldelas kommunala och privata tekniska läroanstalter för rektors och lärares avlöning och pensioner enligt 65 % av härav föranledda godtagbara verkliga kostnader samt för andra årliga utgifter än rektors och lärares avlöning och pensioner enligt 40 procent av de godtagbara verkliga kostnaderna samt kommunala och privata yrkesundervisningsanstalter, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 40-55 procent och handelsläroanstalterna enligt 65 procent av de godtagbara verkliga kostnaderna.

I ovan i 1 mom. nämnda lagar avsedda statsunderstöd för inrättande, anskaffning annorledes, utvidgning eller underhåll av verkstäder och laboratorier samt för anskaffning av egna lokalteter, må tilldelas läroanstalterna endast i den mån anslag för ändamålet anvisas i statsförslaget.

11 §.

I lagen den 30 december 1949 om statsunderstöd åt barnhem (852/49) avsedda statsunderstöd för kommunala och privata barnhems årliga utgifter tillkommer endast specialbarnhem för andesvaga barn och andra barn, som äro i behov av särskild vård. Barnhem, som inrättats efter den 31 december 1953, tillkommer intet understöd för grundläggningskostnaderna.

12 §.

För ändamål, som avses i lagen den 11 november 1927 om statsunderstöd åt barnträdgårdar (296/27) kan statsunderstöd beviljas endast i den mån medel därför anvisas i statsförslaget.

-4-

13 §.

I lagen den 17 januari 1936 om barnskydd (52/36) avsett statsunderstöd tilldelas icke kommun för uppfostran av barn eller ung person, som i enlighet med 8 § 1 mom. e punkten och 2 mom. har omhändertagits av vårdnämnden.

14 §.

I lagen den 1 juni 1922 om fattigvården (145/22) avsedda statsbidrag för inrättande av sådan arbetsinrättning, vars anläggningsprogram icke blivit godkänt före den 1 januari 1954, må tilldelas kommunerna endast i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget. Om beviljande av bidrag beslutar statsrådet, på vilket det även ankommer att pröva, huruvida arbetsinrättningen är oundgängligen nödvändig, och att godkänna anläggningsprogrammet.

15 §.

I lagen den 30 december 1952 om ordnande av vården av den förflyttade befolkningen under åren 1953 och 1954 (475/52) avsedda ersättning av statsmedel för fattigvård samt för vårdutgifter och -kostnader, vilka enligt lag skola ersättas såsom kostnader för fattigvård, utgår till kommunerna med högst 50 procent. Vad i sagda lag är stadgat om vårdunderstöd av statsmedel under byggnads- och röjningstiden åt sådan person, tillhörande den förflyttade befolkningen, som avses i 25 § 1 mom. jordanskaffningslagen, skall icke äga tillämpning.

16 §.

I lagen den 6 oktober 1950 om statsunderstöd åt privata läroverk (493/50) avsedda statsunderstöd utgår för varje i verksamhet varande klass med 493.000 - 531.000 mark om året och för varje i verksamhet varande parallellklass med 332.000 - 370.000 mark om året.

Villkor för erhållande av tilläggsunderstöd för lärarnas löner enligt ovan i 1 mom. nämnda lag är, att lönerna för skolans lärare icke överstiga lönerna för motsvarande lärare i statens läroverk. Tilläggsunderstöd beviljas icke för lärare som är såtillvida inkompetent, att han icke avlagt praktiska undervisningsprov.

Är skola inrättad efter den 31 december 1953, förutsätter erhållandet av de i ovan i 1 mom. nämnda lag avsedda statsunderstöden och tilläggsunderstöden att skolan grundats med statsrådets tillstånd.

17 §.

I lagen den 7 juli 1950 om statsunderstöd åt folkhögskolor (361/50) avsedda årliga grundunderstöd tilldelas folkhögskolor, som verkat minst två år och uppfylla stadgade villkor, enligt 55 % av de godtagbara verkliga kostnaderna. Tilläggsunderstöd till grundunderstödet tilldelas endast de folkhögskolor, vilkas ekonomiska ställning är synnerligen svag.

Är folkhögskola inrättad efter den 31 december 1953, förutsätter erhållandet av de i ovan i 1 mom. nämnda lag avsedda statsunderstöden och tilläggsunderstöden, att folkhögskolan grundats med statsrådets tillstånd.

18 §.

I lagen den 21 mars 1951 om statsunderstöd åt Yhteiskunnallinen korkeakoulu benämnda högskola (168/51) avsedda statsunderstöd utgår enligt 60 procent av de godtagbara verkliga utgifterna.

Handhar innehavare av tjänst eller befattning vid högskolan sin tjänst eller befattning såsom bisyssla, beaktas vid bestämmandet av statsunderstödet för högskolan, efter vad genom förordning närmare bestämmes, endast den del av lönen, som motsvarar antalet av hans arbetstimmar.

19 §.

I lagen den 13 april 1951 om statsunderstöd åt Svenska medborgarhögskolan (228/51) avsedda årliga statsunderstöd utgår enligt 60 procent av de godtagbara verkliga kostnaderna.

Handhar innehavare av tjänst eller befattning vid högskolan sin tjänst eller befattning såsom bisyssla, beaktas vid bestämmandet av statsunderstödet för högskolan, efter vad genom förordning närmare bestämmes, endast den del av lönen, som motsvarar antalet av hans arbetstimmar.

20 §.

I lagen den 28 april 1938 om statsunderstöd åt arbetarinstitut (167/38) avsedda statsunderstöd tilldelas arbetarinstitut och med dem jämförbara, annorlunda benämnda institut, som verkat minst två år och uppfylla stadgade villkor, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 30-40 procent av de godtagbara verkliga utgifterna. Tilläggsunderstöd till det årliga understödet tillkommer endast de institut vilkas ekonomiska ställning är synnerligen svag.

Är institut inrättat efter den 31 december 1953, förutsätter erhållandet av de i ovan i 1 mom. nämnda lag avsedda statsunderstöden och tilläggsunderstöden, att institutet grundats med statsrådets tillstånd.

21 §.

I lagen den 3 oktober 1947 om Finlands Akademi och om statsstipendier för främjande av den högsta andliga odlingen (732/47) avsedda stipendier för främjande av den högsta andliga odlingen lediganslås för längre hundra idkare av vetenskap och konst till ett antal av högst etthundra och för unga idkare av vetenskap och konst likaså till ett antal av högst etthundra. Vad i sagda lag är stadgat om justering av dessa stipendier vid förändringar i officiella levnadskostnadsindex, skall icke äga tillämpning.

-6-

Av anslagen anslås tre fjärdedelar för vetenskapsidkare och en tredjedel för idkare av konst.

22 §.

I lagen den 12 juli 1949 om statsunderstöd åt Helsingin kotitalouso-
pettajaopisto och Helsingin käsityönopettajaopisto benämnda institut
(494/49) avsedda statsunderstöd för avlönande av lektorer och yrkes-
lärare tilldelas nämnda institut enligt 85 % av det belopp, som mot-
svarar den ordinarie avlönning, som erlägges åt lektor och lärare i sta-
tens institut för utbildning av lärare i huslig ekonomi. Annat årligt
statsunderstöd utgår med 50 % av de godtagbara verkliga kostnaderna.

23 §.

För ändamål som avses i lagen den 5 juni 1953 om högskolestipendier
(252/53) kunna stipendier och understöd beviljas endast i den mån medel
därför anvisas i statsförslaget.

24 §.

Det i lagen den 1 juli 1927 om lantbruksundervisningsanstalter
(183/27), lagen den 18 maj 1929 angående läroanstalter för huslig eko-
nomi (186/29) och lagen den 23 maj 1929 om läroanstalter för hemslöjd
(197/29) avsedda årliga statsunderstöd, som erlägges utöver statsunder-
stöden för lärarnas löner, tilldelas lantbruksundervisningsanstalter
samt läroanstalter för huslig ekonomi och hemslöjd enligt 50 procent av
de godtagbara verkliga utgifterna. Årligt tilläggsunderstöd kan till-
delas endast läroanstalter, vilkas ekonomiska ställning är synnerligen
svag.

25 §.

I lagen den 10 juli 1949 om täckdikning (413/49) avsedda lån och pre-
mier utgivas i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget.

26 §.

Lagen den 21 april 1950 om reserverande av medel till utgivande av
premier för nyröjningar (198/50) skall icke äga tillämpning. För nyröj-
ning av åker och betesmark må av statsmedel utgivas premier endast åt sm
brukare och andra mindre bemedlade personer och endast i den mån medel
för ändamålet anvisas i statsförslaget.

27 §.

Lagen den 29 april 1949 om grunderna för tilldelande av statsunder-
stöd åt småbrukares tjurhållningssammanslutningar och kreaturskonstroll-
föreningar (346/49) skall icke äga tillämpning. Understöd för i lagen
nämnda ändamål utgivas av statsmedel endast i den mån medel för ändamålet
anvisas i statsförslaget.

28 §.

Stadgandena i 2 § lagen den 9 mars 1951 om temporär vård av koloni-

-7-

sationsvägar (140/51) angående beloppet av de anslag, som skola upptagas i statsförslaget för istandsättningsarbeten av förfallna kolonisationsvägar, skola icke äga tillämpning.

29 §.

För ändamål som nämnas i lagen den 9 juni 1950 om främjande av den inhemska fröproduktionen åren 1950-1954 (276/50) användas statsmedel endast i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget.

30 §.

Lagen den 29 juni 1953 om finansiering av anskaffning av spannmålstorkar och uppförande av anläggningar för torkning av spannmål (297/53) skall icke äga tillämpning. I nämnda lag avsedda lån beviljas endast i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget.

31 §.

Stadgandena i 1 § lagen den 11 september 1953 om skogsförbättring rörande beloppet av de anslag, som skola upptagas i statsförslaget för skogsförbättringsarbeten på privata marker samt för främjande av virke transporten, skola icke äga tillämpning.

32 §.

I lagen den 12 maj 1950 om statsunderstöd åt handelshögskolor (231/50) avsedda årliga statsunderstöd tilldelas handelshögskolorna, efter vad statsrådet inom ramen för statsförslaget beslutar, enligt 40-55 procent av de godtagbara verkliga utgifterna. Till de utgifter, vilka berättiga till statsunderstöd, hänföres icke på grund av befattningar, som inrättats efter den 31 december 1953, utgående löner och pensioner åt professorer, docenter, lektorer, ordinarie och extra ordinarie lärare samt andra befattningshavare, såframt ej befattningarna inrättats med statsrådets tillstånd.

33 §.

I lagen den 10 november 1944 om understöd för yrkesstudier (796/44) avsedda stipendier och understöd beviljas icke. I lagen avsedda studielån kunna beviljas endast i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget. Lånen utgivas med låg ränta.

34 §.

I lagen den 30 april 1943 om arbetsvård för krigsvärnslösa (363/43) avsedd, med statens medel bekostad arbetsvård må beviljas endast i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget.

35 §.

I lagen den 30 december 1946 om invalidvård (907/46) avsedd, med statens medel bekostad vård må beviljas endast i den mån medel för ändamålet anvisas i statsförslaget.

36 §.

I lagen den 14 juni 1951 om invalidpenning (374/51) avsedda invalidpenning må beviljas:

1) invalid, som saknar ledsyn på för honom okänd plats, till 70.200 mark;

2) annan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst två tredjedelar och som för att försörja sig och sin familj utför arbete efter förmåga, till 49.100 mark; samt

3) sådan i punkt 2) avsedd invalid, vars arbets- och verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än två tredjedelar men dock med mera än hälften, till 35.100 mark.

37 §.

Lagen den 29 november 1945 om bosättningslån (1177/45) skall icke äga tillämpning.

38 §.

Närmare föreskrifter angående verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom förordning.

6 39 §.

Denna lag gäller icke de statsunderstöd och andra i denna lag avsedda, på statens förpliktelser grundade prestationer för år 1953 eller tidigare år, till vilka vederbörande även efter den 31 december 1953 böra anses vara berättigade på grund av stadganden, som voro gällande före den 1 januari 1954.

Helsingfors den 18 september 1953.

REPUBLIKENS PRESIDENT

J.K. Paasikivi.

Finansminister Juho Niukkanen.

stöd och andra förpliktelser.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I riket antagen lag om temporär reglering av vissa statens understöd och andra förpliktelser, skall, jämte med stöd av densamma utfärdade verkställighets- och andra föreskrifter, tillämpas i landskapet Åland beträffande de landskapslagar, vilkas motsvarighet i rikslagstiftningen beröras av sagda rikslag, dock sålunda

1) att landskapsstyrelsen äger besluta om beviljande av sådant understöd, varom enligt rikslagen statsrådet besluter, samt

2) att rikslagens stadganden om statsförslaget skall gälla landskapets inkomst- och utgiftsstat.

2 §.

Denna landskapslag gäller icke de landskapsunderstöd och andra i landskapslagen avsedda, på landskapets förpliktelser grundade prestationer för år 1953 eller tidigare år, till vilka vederbörande även efter den 31 december 1953 skola anses berättigade i enlighet med de stadganden, som voro gällande före den 1 januari 1954.

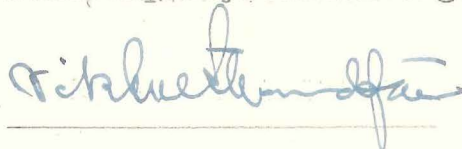
3 §.

Denna landskapslag skall tillämpas från och med den dag,
i § nämnda rikslag trätt i kraft, samt gälla till dess Åland
landsting genom lagstiftning annorlunda beslutat.

Mariehamn den 4 november 1953.

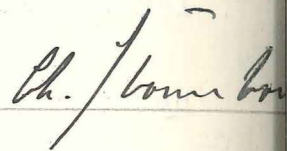
På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom.